

2021/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı
28 Mayıs 2021 Cuma – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

Uyarı : Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gereğinde sınav görevlilerine başvurunuz. (Bu soru kağıdı 1 (bir) sayfadan oluşmaktadır)

Sorular

SORU 1 : 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na göre, gümrük kıymeti belirlenirken, ithal eşyasının fileن ödenen veya ödenecek fiyatma yapılacak ilaveler nelerdir? **(30 Puan)**

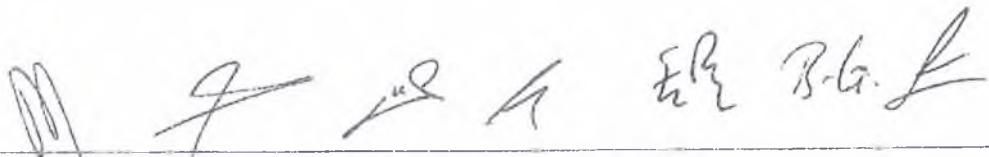
SORU 2 : Gümrük Yönetmeliği'ne göre,

- a) Onaylanmış kişi statüsü verilebilecek kişiler kimlerdir? **(7 Puan)**
- b) Onaylanmış kişi statüsü için gereken genel koşullar nelerdir? **(18 Puan)**

SORU 3 : Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar hükümlerine göre, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından döviz kredisi temin etmelerinde döviz gelirinin olması şartı aranmayan haller nelerdir? **(21 Puan)**

SORU 4 : 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na göre,

- a) Kaçakçılık suçlarına ilişkin nitelikli haller nelerdir? **(18 Puan)**
- b) Etkin pişmanlık müessesesini anlatınız. **(6 Puan)**

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1 - 4458 sayılı Gümrük Kanununun 27 inci maddesine göre gümrük kıymeti belirlenirken, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına aşağıdaki ilaveler yapılır.

- a) Aşağıdaki unsurların eşyanın fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına dahil edilmemiş, ancak alıcı tarafından üstlenilen bölümü;
 - i) Satın alma komisyonları dışındaki komisyonlar ve tellaliye,
 - ii) Gümrük işlemleri sırasında söz konusu eşya ile tek eşya muamelesi gören kapların maliyeti,
 - iii) İşçilik ve malzeme giderleri dahil ambalaj bedeli;
- b) İthal eşyasının üretiminde ve ihraç amacıyla satışında kullanılmak üzere, alıcı tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, bedelsiz veya düşük bedelle sağlanan, fiilen ödenen veya ödenecek fiyatta dahil edilmemiş olan aşağıda sayılan mal ve hizmetlerin kıymetinden verilecek uygun mikardaki pay;
 - i) İthal eşyasına katılan malzeme, aksam, parça ve benzerleri,
 - ii) İthal eşyasının üretimi sırasında kullanılan araç, gereç, kalıp ve benzeri aletler,
 - iii) İthal eşyasının üretimi sırasında tüketilen maddeler,
- c) Kıymeti belirlenecek eşyanın satış koşulu gereği, alıcının doğrudan veya dolaylı olarak ödemesi gereken, fiilen ödenen veya ödenecek fiyatta dahil edilmemiş olan royalty ve lisans ücretleri;
- d) İthal eşyasının tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkartılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın, doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal eden kısmını;
- e) Eşyanın, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi ile Türkiye'nin anlaşmalarla dahil olduğu gümrük birliği gümrük bölgelerine giriş yerine varışından sonra yapılan nakliye ve sigorta giderleri saklı kalmak üzere, ithal eşyası için Türkiye'deki giriş liman veya yerine kadar yapılan nakliye ve sigorta giderleri ile eşyanın giriş liman veya yerine kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan yükleme ve elleçleme giderleri.

Cevap 2 -

- a) Gümrük Yönetmeliğinin 22 inci maddesinde onaylanmış kişi statüsü verilebilecek kişiler düzenlenmiştir. Buna göre,

Gümrük mevzuatı kapsamında gümrük işlem ve uygulamalarının kolaylaştırılması amacıyla belirlenen basitleştirilmiş usul, uygulama ve yetkilerden yararlanmak üzere Gümrük Yönetmeliğinin 23 üncü maddesindeki genel koşullar ve 24 üncü maddesindeki özel koşulları sağlayan, Türkiye

Gümrük Bölgesinde yerleşik ve en az iki yıldır fiilen faaliyette bulunan gerçek ve tüzel kişilere talep etmeleri halinde onaylanmış kişi statüsü verilir.

Gümrük Yönetmeliğinin özel koşulları düzenleyen 24 üncü maddede belirtilen devir, birleşme veya kısmi bölünme hallerinde onaylanmış kişi statü belgesi başvurusunda bulunacak kişilerden en az iki yıldır fiilen faaliyette bulunma koşulu aranmaz.

b) Gümrük Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinde onaylanmış kişi statüsü için gereken genel koşullar düzenlenmiştir. Bu maddeye göre onaylanmış kişi statüsü için gereken genel koşullar aşağıdaki gibidir.

(1) Onaylanmış kişi statüsü için başvuruda bulunan kişilerce,

a) Yönetim kurulu üyeleri, sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişiler ile gümrük ve dış ticaret işlemlerinde temsil yetkisini haiz çalışanlarının; devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, devlet sirlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, güveni kötüye kullanma (emniyeti suistimal), hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, hileli (dolanlı) iflas, yalan tanıklık (yalan yere şahadet), suç uydurma (suç tasnii) ve iftira suçları ile ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçlarından mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa; vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçlarından 213 sayılı Vergi Usul Kanununa; mülga 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun, mülga 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ile 1567 sayılı Türk Parası Kıyametini Koruma Hakkında Kanuna muhalefetten ceza veya mahkumiyet kararı bulunmaması,

b) Yetkilendirilmiş gümrük müşaviriyle onaylanmış kişi statüsü başvurusunun ön incelemesi için sözleşme yaptığı ayın ilk gününden geriye dönük iki yıl içerisinde, on ikişer aylık iki dönem ayrı ayrı olmak üzere, her bir dönem içerisinde vergi kaybına neden olan gümrük mevzuatı ihlali nedeniyle, haklarında Gümrük Kanunun 234 ila 238inci maddeleri uyarınca Gümrük Kanunun 241inci maddesinin birinci fıkrasında öngörülen usulsüzlük cezasının üç katını aşan tutarda düzenlenmiş ceza kararı toplam sayısının, beşten fazla olmak koşuluyla, her bir dönemde işlem gören ithalat ve ihracata ilişkin gümrük beyannamesi toplam sayısının yüzde birini aşmaması,

c) Yetkilendirilmiş gümrük müşaviriyle onaylanmış kişi statüsü başvurusunun ön incelemesi için sözleşme yaptığı ayın ilk gününden geriye dönük iki yıl içerisinde, on ikişer aylık iki dönem ayrı ayrı olmak üzere, her bir dönem içerisinde vergi kaybına neden olan gümrük mevzuatı ihlali nedeniyle, haklarında Gümrük Kanunun 234 ila 238inci maddeleri uyarınca Gümrük Kanunun 241inci maddesinin birinci fıkrasında öngörülen usulsüzlük cezasının yetmiş beş katını aşan tutarda düzenlenmiş ceza kararı sayısı ve yine aynı tutardaki usulsüzlük cezasının ikiyüzelli katını aşan 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 51inci maddesi ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 16ncı maddesi uyarınca düzenlenmiş ceza kararı sayısının, ikiden fazla olmak koşuluyla, her bir dönemde işlem gören ithalat ve ihracata ilişkin gümrük beyannamesi toplam sayısının binde üçünü aşmaması,

ç) Yetkilendirilmiş gümrük müşaviriyle onaylanmış kişi statüsü başvurusunun ön incelemesi için sözleşme yaptığı ayın ilk gününden geriye dönük iki yıl içerisinde, on ikişer aylık iki dönem ayrı ayrı

olmak üzere, her bir dönem içerisinde gümrük mevzuatı ihlali nedeniyle haklarında Gümrük Kanunun 239 uncu maddesi uyarınca Gümrük Kanunun 241 inci maddesinin birinci fıkrasında öngörülen usulsüzlük cezasının üç katını aşan tutarda düzenlenmiş ceza kararı ile Gümrük Kanunun 241 inci maddesi uyarınca aynı maddenin birinci fıkrasında öngörülen usulsüzlük cezasını aşan tutarda düzenlenmiş ceza kararı toplam sayısının, ondan fazla olmak koşuluyla, her bir dönemde işlem gören ithalat ve ihracata ilişkin gümrük beyannamesi toplam sayısının yüzde ikisini aşmaması,

- d) Gümrük mevzuatı uyarınca kesinleşmiş vergi ve ceza borcu bulunmaması,
- e) Vergi mevzuatı uyarınca kesinleşmiş vergi borcu bulunmaması,
- f) İlgili mevzuat uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu bulunmaması,
- g) İhracatçılar için, bağlı bulunulan ihracatçı birliği kayıtlarına göre, Türkiye İhracatçılar Meclisi veya ihracatçı birliklerince ilgili mevzuatı çerçevesinde performans ve güvenilirliğinin onaylanmış olması,
- h) Firmanın mali yapısı incelenerek, yetkilendirilmiş gümrük müşaviriyle onaylanmış kişi statüsü başvurusunun ön incelemesi için sözleşme yapıldığı yıldan önceki iki yıl, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 72 nci maddesi uyarınca mali tabloların tamamlanamamış olması halinde başvuru yılından önceki ikinci ve üçüncü yıl esas alınmak suretiyle, Bakanlıkça belirlenecek formata uygun olarak yeminli mali müşavir tarafından düzenlenecek raporla olumlu görüşle sonuca bağlanmış olması, koşullarının tamamının sağlanması gereklidir.

Cevap 3 - Türk Parası Kiyemetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 inci maddesinde yurt dışından temin edilen krediler düzenlenmiştir. Maddenin 3 üncü fıkrasına göre, döviz geliri olmayan Türkiye'de yerleşik kişiler yurt dışından döviz kredisi temin edmez. Ancak, aşağıda sayılan hallerde döviz geliri olması şartı aranmaz.

- a) Kamu kurum ve kuruluşları, bankalar ile Türkiye'de yerleşik finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerinin kullanacakları döviz kredileri.
- b) Kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD doları veya üzerinde olan Türkiye'de yerleşik kişilerce kullanılacak döviz kredileri.
- c) Yatırım teşvik belgesi kapsamında kredi almaları öngörülen Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından kullanılacak döviz kredileri ile 24/12/2007 tarihli ve 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararın eki (I) sayılı listenin 17 nci sırasında sayılan gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç) finansmanı için kullanılacak döviz kredileri.
- ç) Uluslararası ilana çıkan yurt içi ihalelere ilişkin faaliyetlerle ilgili olarak ihaleyi kazanan Türkiye'de yerleşik kişilerin veya Savunma Sanayii Başkanlığına onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenen Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

d) Kamu özel işbirliği modeli kapsamında gerçekleştirilecek projeleri yürütmekle görevli olan Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

e) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin bağlantılarını ve muhtemel döviz gelirlerini tevsik etmek kaydıyla, son üç mali yılda döviz geliri olmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin tevsik ettikleri muhtemel döviz gelirleri toplamını aşmayacak şekilde kullanacakları döviz kredileri.

f) Bakanlıkça belirlenecek esaslar dahilinde Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

Cevap 4 –

a) Kaçakçılık suçlarına ilişkin nitelikli haller, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 4 üncü maddesinde düzenlenmiştir. Madde hükmüne göre nitelikli haller aşağıdaki gibidir.

(1) Bu Kanununda tanımlanan suçların bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza iki kat artırılır.

(2) Bu Kanunda tanımlanan suçların üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Bu Kanunda tanımlanan suçların, tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde veya yararına olarak işlenmesi halinde, ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(4) Bu Kanunda tanımlanan suçların, kaçakçılık fiillerini önlemek, izlemek, araştırmak ve soruşturmakla görevli kişiler tarafından veya meslek ve sanatın sağladığı kolaylıklardan yararlanmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Bu Kanunda tanımlanan suçların belgede sahtecilik yapılarak işlenmesi halinde, ayrıca bu suçtan dolayı da cezaya hükmolunur.

(6) Kaçakçılık fiillerini önlemek, izlemek ve araştırmakla görevli olup da bu Kanunda tanımlanan suçların işlenmesine kasten göz yuman kişi, işlenen suçun müsterek faili olarak sorumlu tutulur.

(7) Kaçakçılık suçunun konusunu oluşturan eşyanın, Devletin siyasi, iktisadi veya askeri güvenliğini bozacak ya da çevre veya toplum sağlığını tehdit edecek nitelikte olması halinde, fili daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, verilecek hapis cezası on yıldan az olamaz.

(8) Kaçak akaryakıt satışının, 3 üncü maddenin on dördüncü fıkrasında belirtildiği şekilde (Kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde lisansa esas teşkil eden belgelerde belirlenenlere aykırı olarak sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman bulunduranlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adlı para cezası ile cezalandırılır.) sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman kullanılarak gerçekleştirilmesi halinde verilecek cezalar iki kat artırılır.

(9) Tütün ve tütün mamulleri, alkollü içkiler, akaryakıt, uyuşturucu, silah ve mühimmat, elektronik eşya ve canlı hayvan, et, çay, şeker, zeytin gibi gıda maddeleri ile gerekli görülen hallerde diğer kaçakçılık türleri ile ilgili mahkûmîyet hükmü kesinleşenler, Gümrük ve Ticaret Bakanlığında

kamuoyuna ilan edilebilir. Bu ilanın süresi, nasıl yapılacağı ve ilan edilecek kaçakçılık türleri gibi hususlar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

b) Kaçakçılık suçlarına ilişkin etkin pişmanlık, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 5inci maddesinde düzenlenmiştir. Madde hükmüne göre etkin pişmanlık aşağıdaki gibidir.

(1) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan suçlardan birine iştirak etmiş olan kişi; resmî makamlar tarafından haber alınmadan önce, fiili, diğer failleri ve kaçak eşyanın saklandığı yerleri merciine haber verirse, verilen bilginin, faillerin yakalanmasını veya kaçak eşyanın ele geçirilmesini sağlaması halinde cezalandırılmaz. Haber alındıktan sonra fiilin bütünüyle ortaya çıkışmasına hizmet ve yardım eden kişiye verilecek ceza üçte iki oranında indirilir.

(2) Yedinci fikrası hariç (İthalı kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeye sokan kişi, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren suç oluşturmadığı takdirde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adlı para cezası ile cezalandırılır. İthalı yasak eşyayı, bu özelliğini bilerek satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, aynı ceza ile cezalandırılır.) Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan suçlardan birini işlemiş olan kişi, etkin pişmanlık göstererek suç konusu eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı kadar parayı Devlet Hazinesine;

a) Soruşturma evresi sona erinceye kadar ödediği takdirde, hakkında bu Kanunda tanımlanan kaçakçılık suçlarından dolayı verilecek ceza yarı oranında,

b) Kovuşturma evresinde hüküm verilinceye kadar ödediği takdirde, hakkında bu Kanunda tanımlanan kaçakçılık suçlarından dolayı verilecek ceza üçte bir oranında, indirilir.

Bu husus, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı tarafından şüpheliye ihtar edilir. Soruşturma evresinde ihtar yapılmaması hâlinde kovuşturma evresinde hâkim tarafından sanığa ihtar yapılır.

(3) İkinci fikra hükmü, mükerrirler hakkında veya suçun bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde uygulanmaz.